

Uddannelse for de mange

*Ulighed, kultur og magt i
uddannelsessystemet*

Lars Olsen,
journalist og forfatter

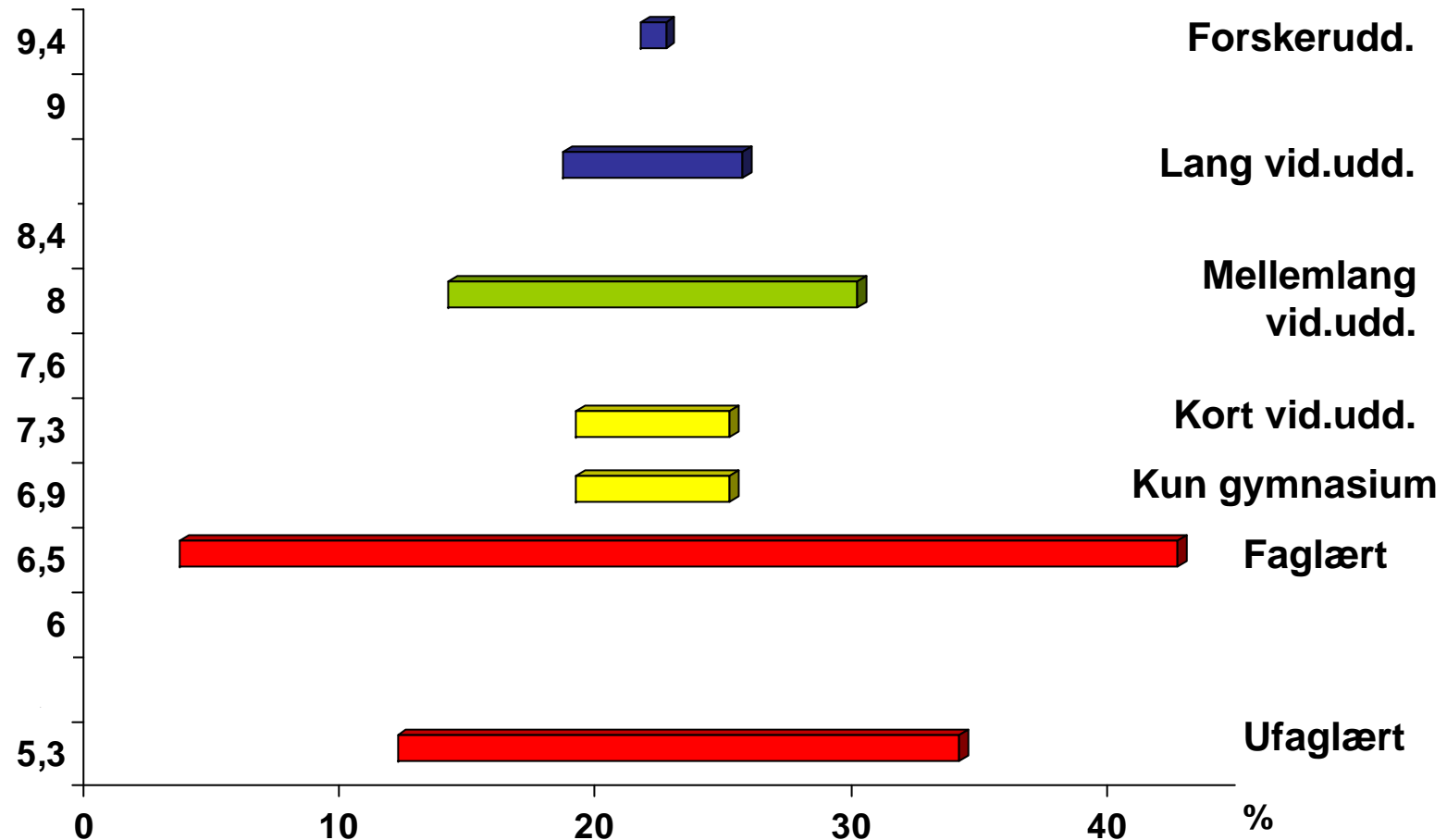
Disposition:

- En fortælling fra Nordjylland
- Hvad skal Danmark leve af – og hvad skal de unge mestre?
- Ulighed og uddannelseskultur
- Drivkræfterne bag uddannelsespolitikken – eliternes triumf

Videnssamfund? Ja, tja, bum, bum, bum...

- Brug for højere fagligt / bogligt niveau i mange job
- Overskud af ufaglærte, men mangel på både videreuddannede og faglærte
- Skifte i erhvervspolitikken: Danmark er både videnssamfund og produktionsland
- Vigtigt at forene teori og praksis – og samarbejde ml teoretikere og praktikere

Skolens sociale pyramide

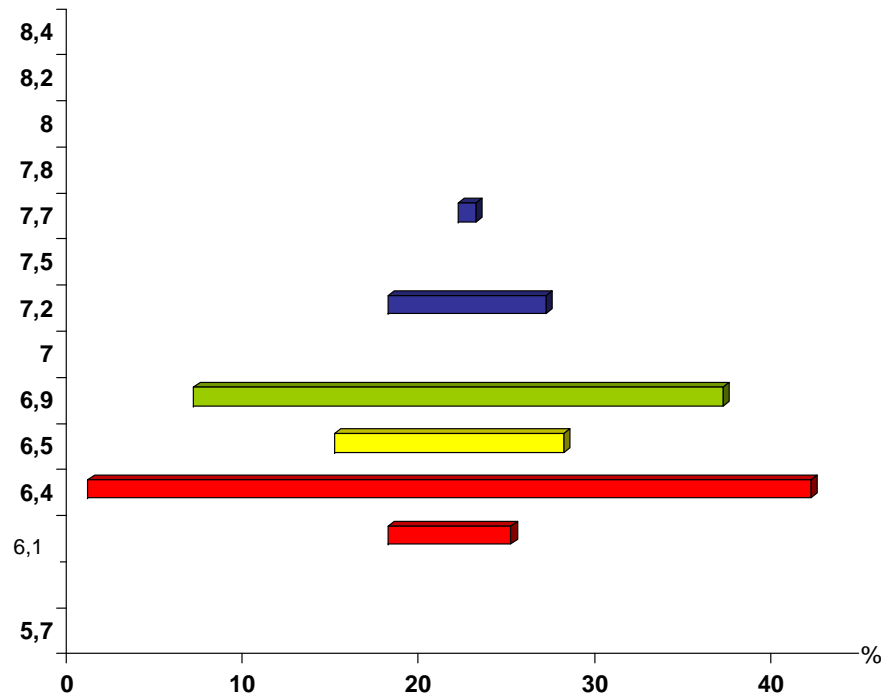
Gennemsnitskarakterer i mundtlig dansk 2010

Kilde: Undervisningsministeriet

Skolekulturer og ulighed

Karaktergennemsnit ved studentereksamen 2008-10

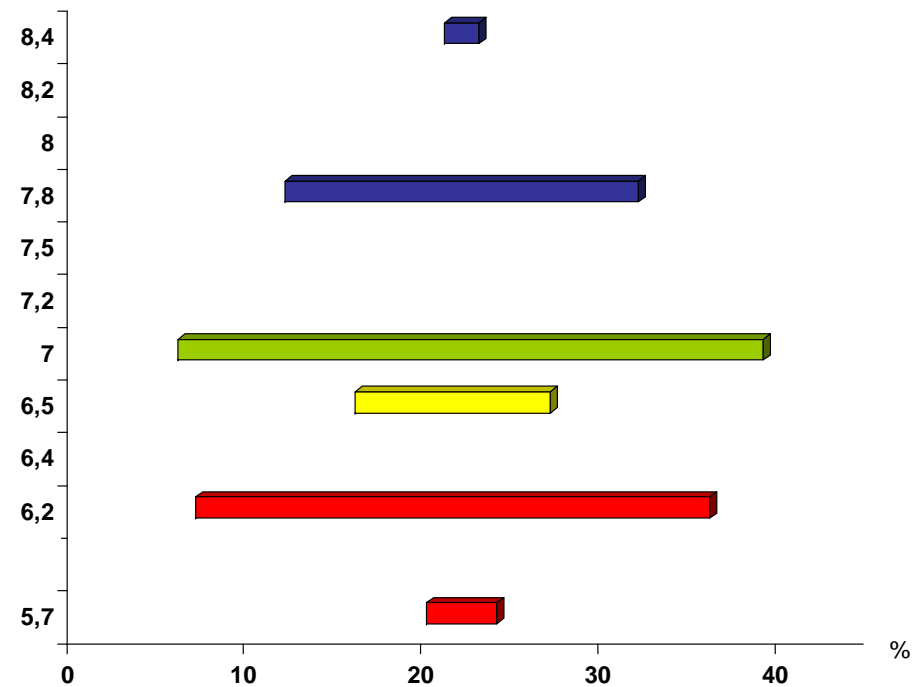
Htx

■ Ufaglærte / faglærte

■ Kun gymnasium / kort vid.uddannelse

Alment gymnasium

■ Mellemlang vid. uddannelse

■ Lang vid. uddannelse / ph.d.

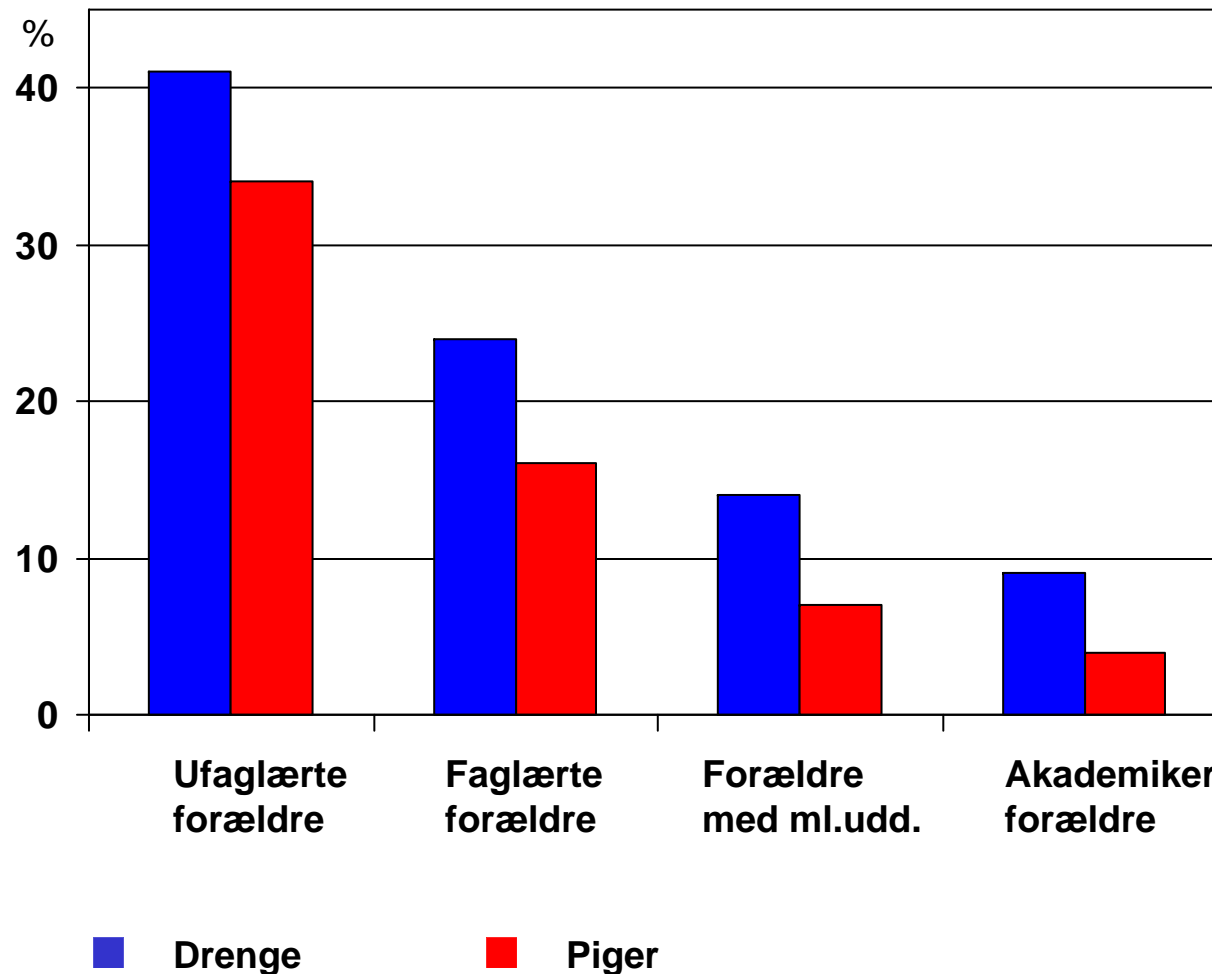
Kilde: Undervisningsministeriets database

Tre segmenter af eliten / de højere klasser

- **Økonomisk:** Stemmer V & K, vil have skattelettelser og lavere sociale ydelser
- **Administrativ:** Stemmer S, moderat
- **Kultur + uddannelse:** Stemmer R og SF/Enh1, progressive – men ikke røde
- Til fælles: Mere positive overfor globalisering, mindre klare på classeskel

Unge uden uddannelse

Andel 25-årige der ikke har en ungdomsuddannelse og heller ikke er i gang, 2009

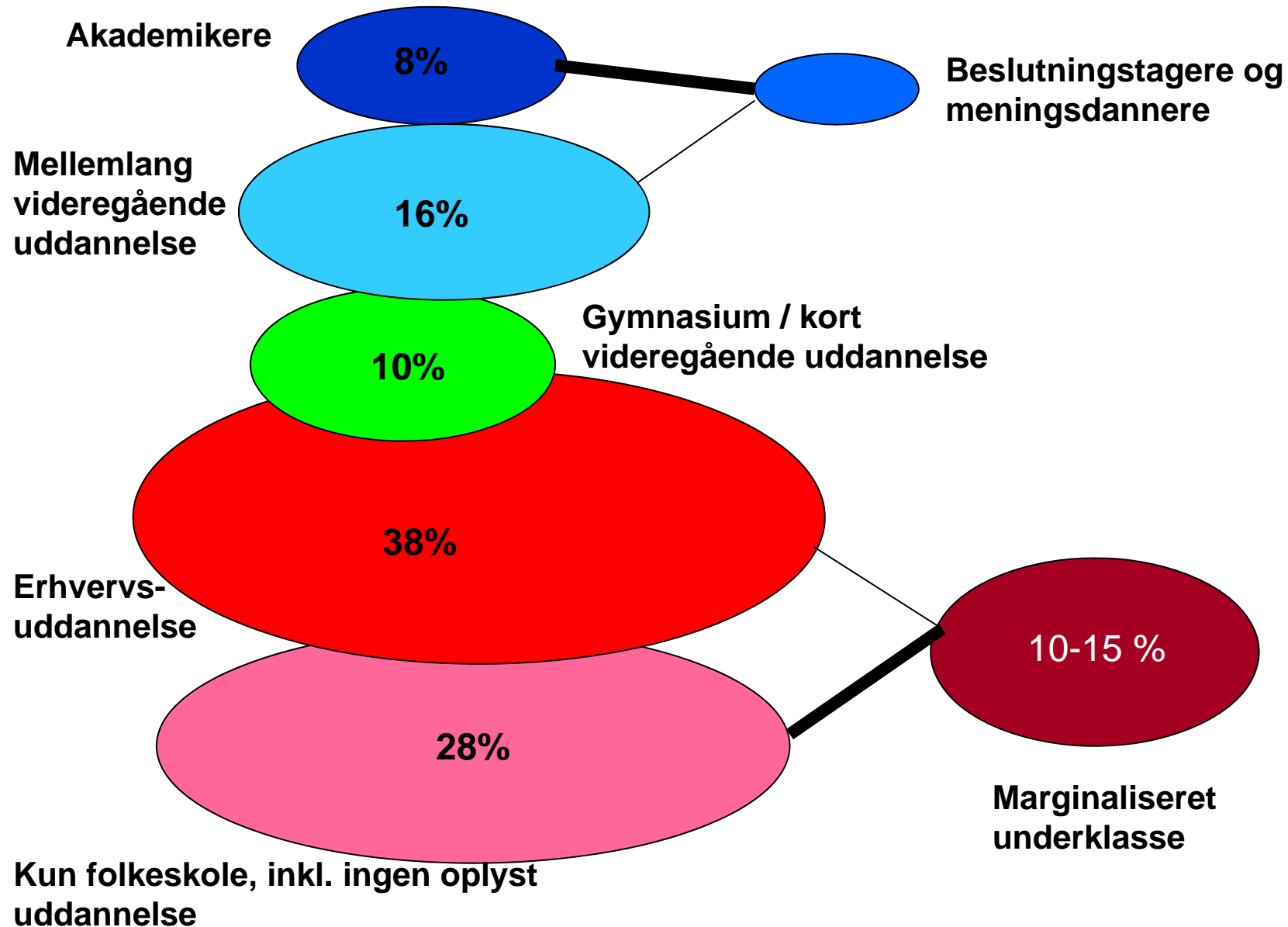
Kilde: AE-Rådet / Danmarks Statistik

Stikord til en kulturrevolution:

- Tværfaglighed skal være konkret – problem- og projektorienteret
- Bekendtgørelser: Mindre teoretisk stof, mere virkelighedsnært og praktisk
- Proces: Puljer – forsøg – nye undervisningsmaterialer
- Vil møde modstand: Politisk initiativ + mobilisering af ”praktikere”

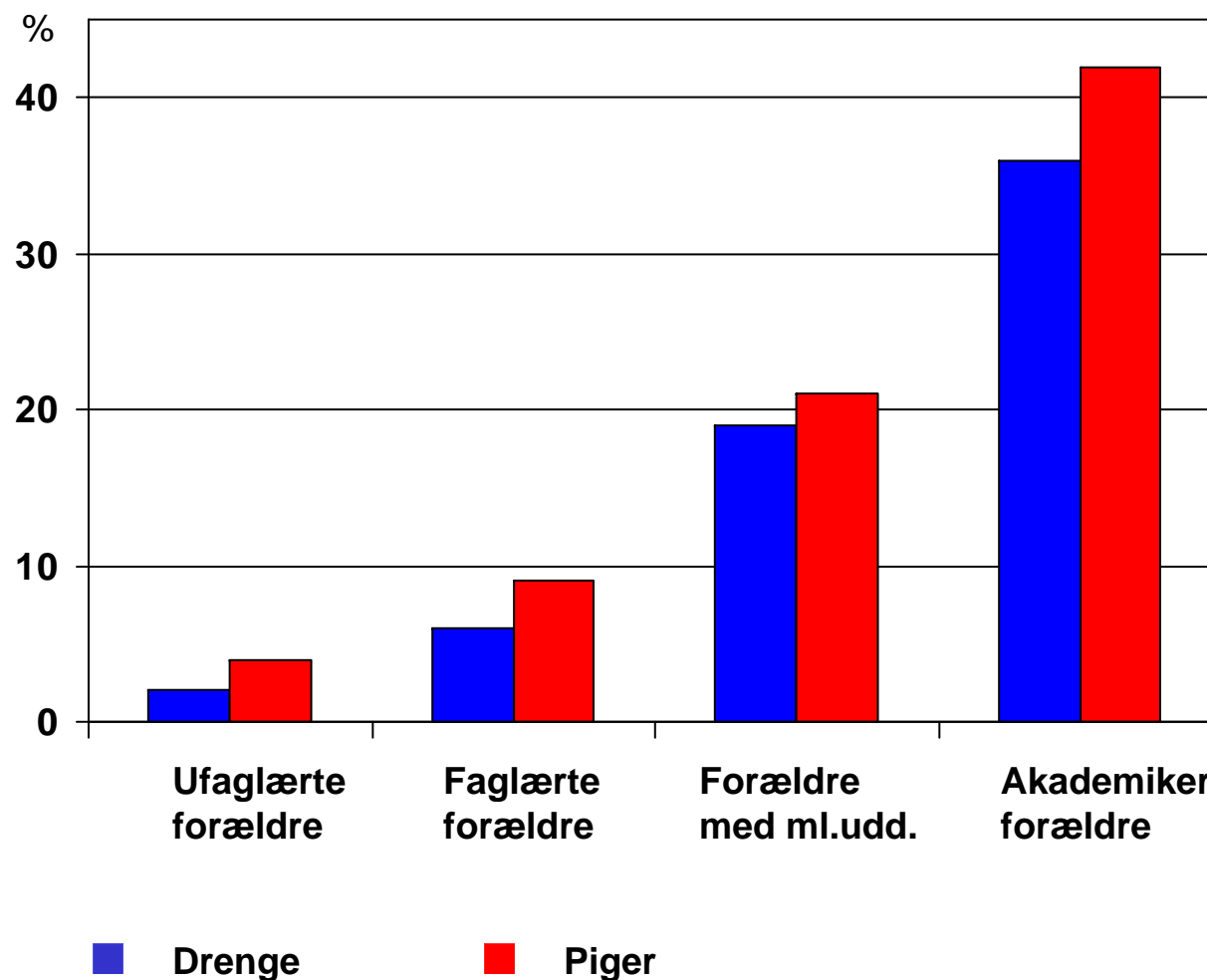

Klassesamfundet 2.0

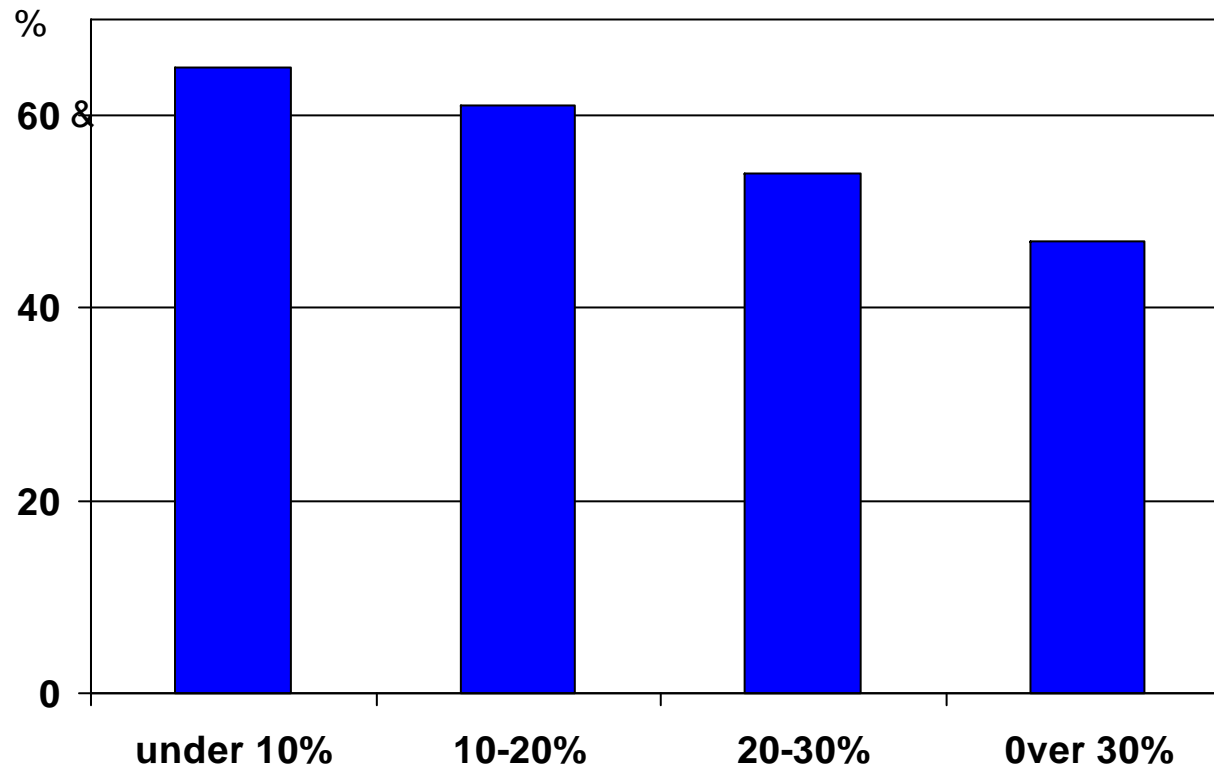

Den stærkeste sociale arv

Andel 25-årige der har en lang videregående uddannelse eller er i gang, 2009

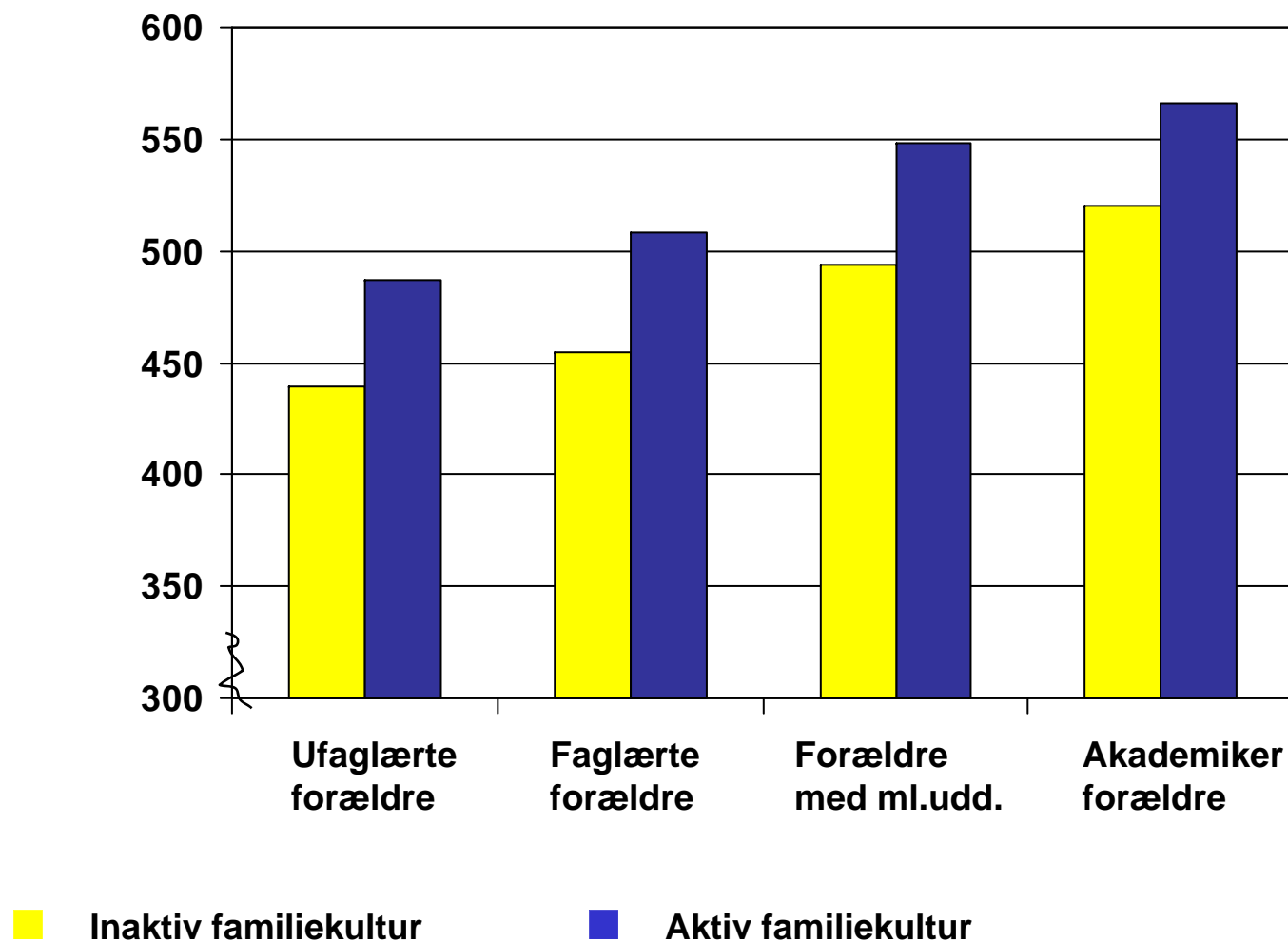
Blandede miljøer bryder social arv

Andelen unge med svag hjemmebaggrund, der som 23-årige har / er i gang med en ungdomsuddannelse, fordelt efter andelen med svag baggrund på deres grundskole som 15-årige

Familiekultur & social skævhed

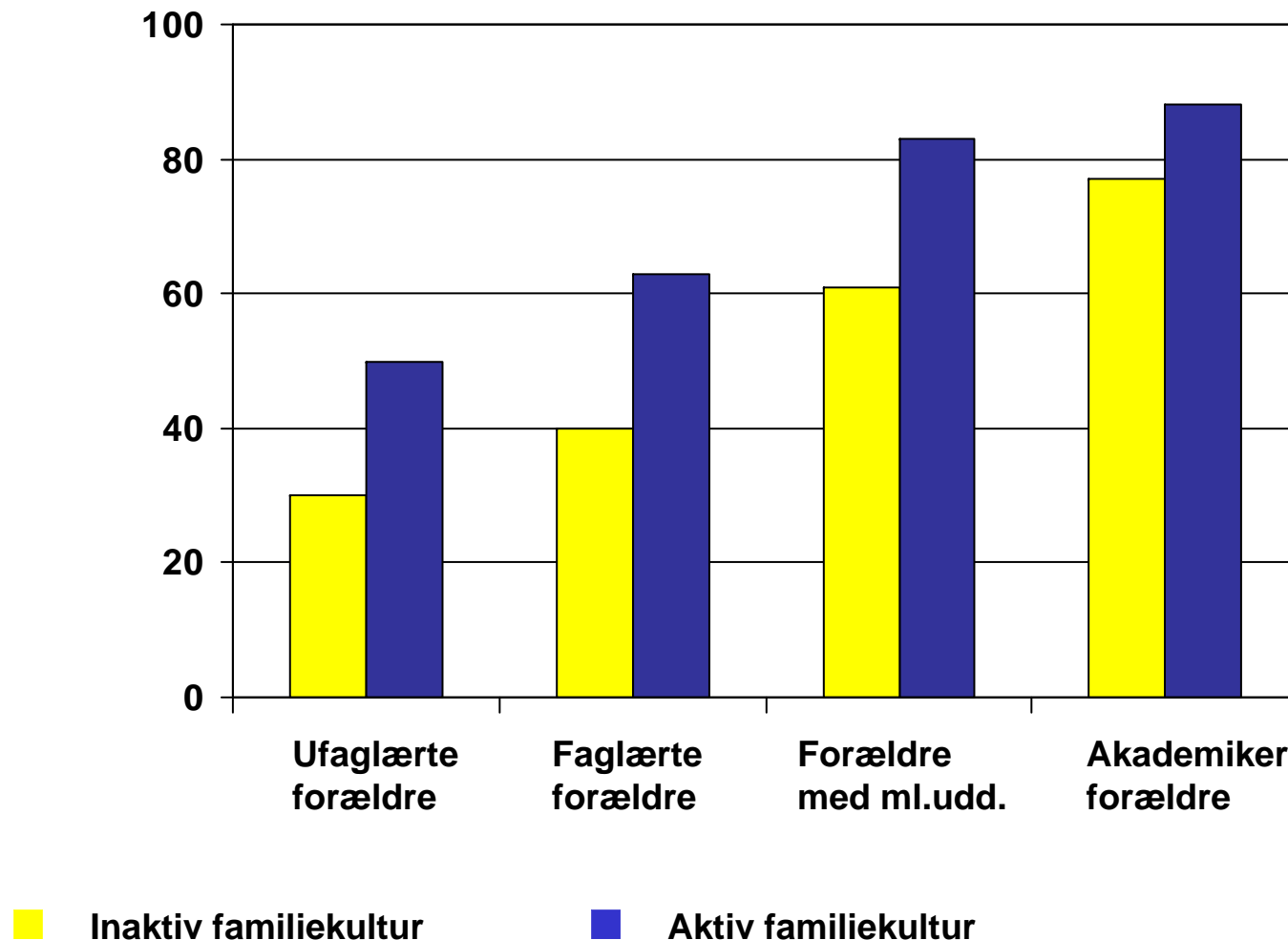
Læsescore i point

Kilde: AKF / PISA2000

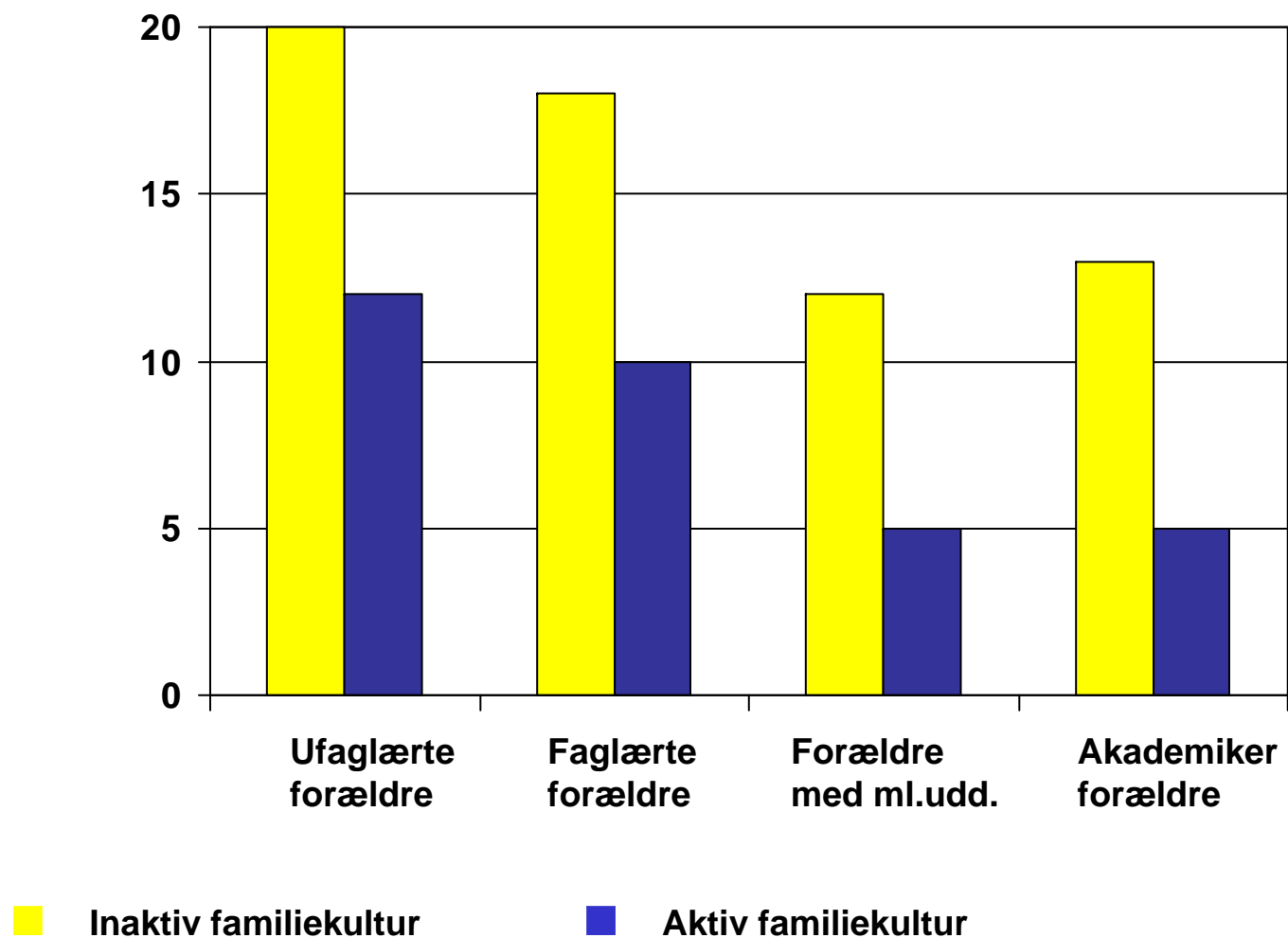
Familiekultur & gymnasieandel

Andel 19-årige i gymnasial uddannelse

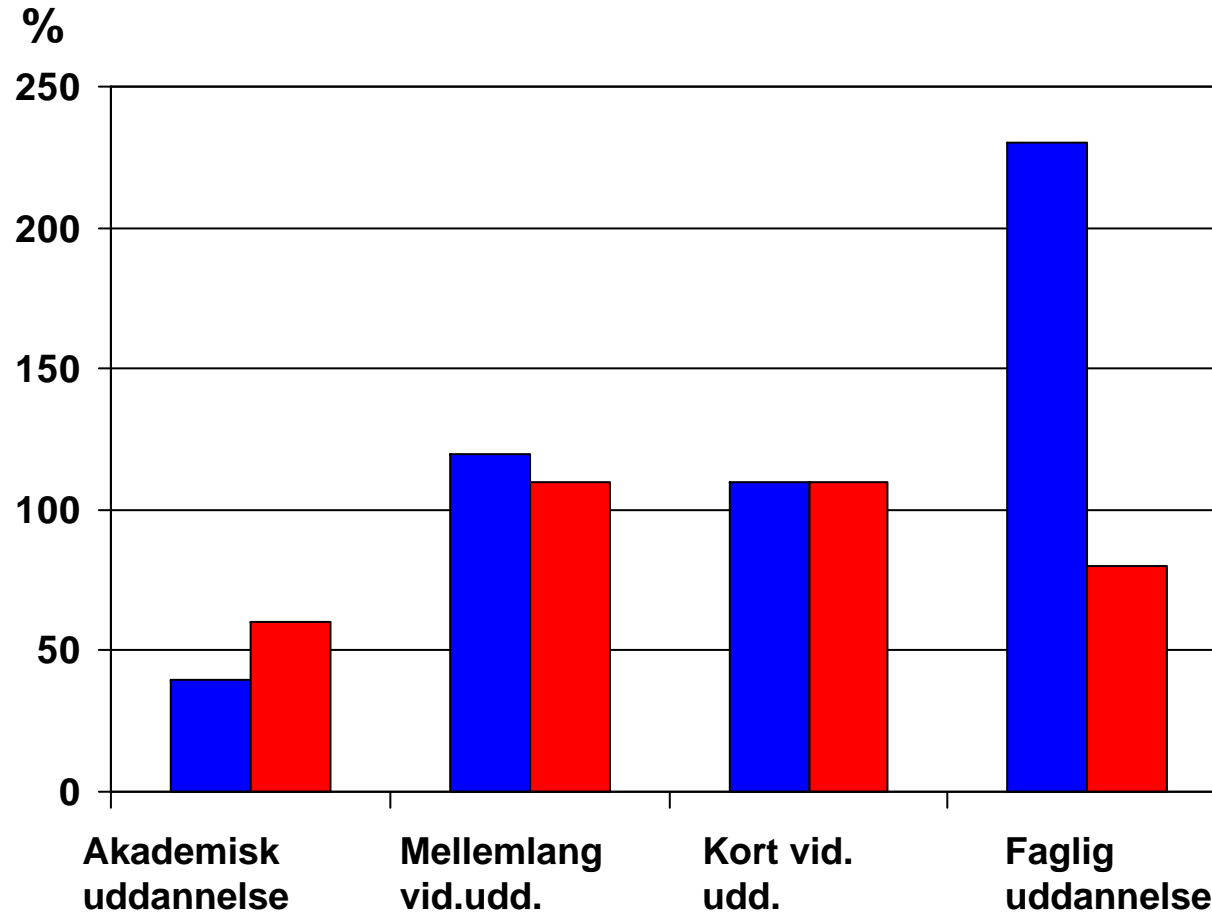
Familiekultur & frafald

Andel 19-årige droppet ud af ungdomsuddannelse

Stor effekt i fritidsjob

Så meget øges uddannelseschancerne af et fritidsjob

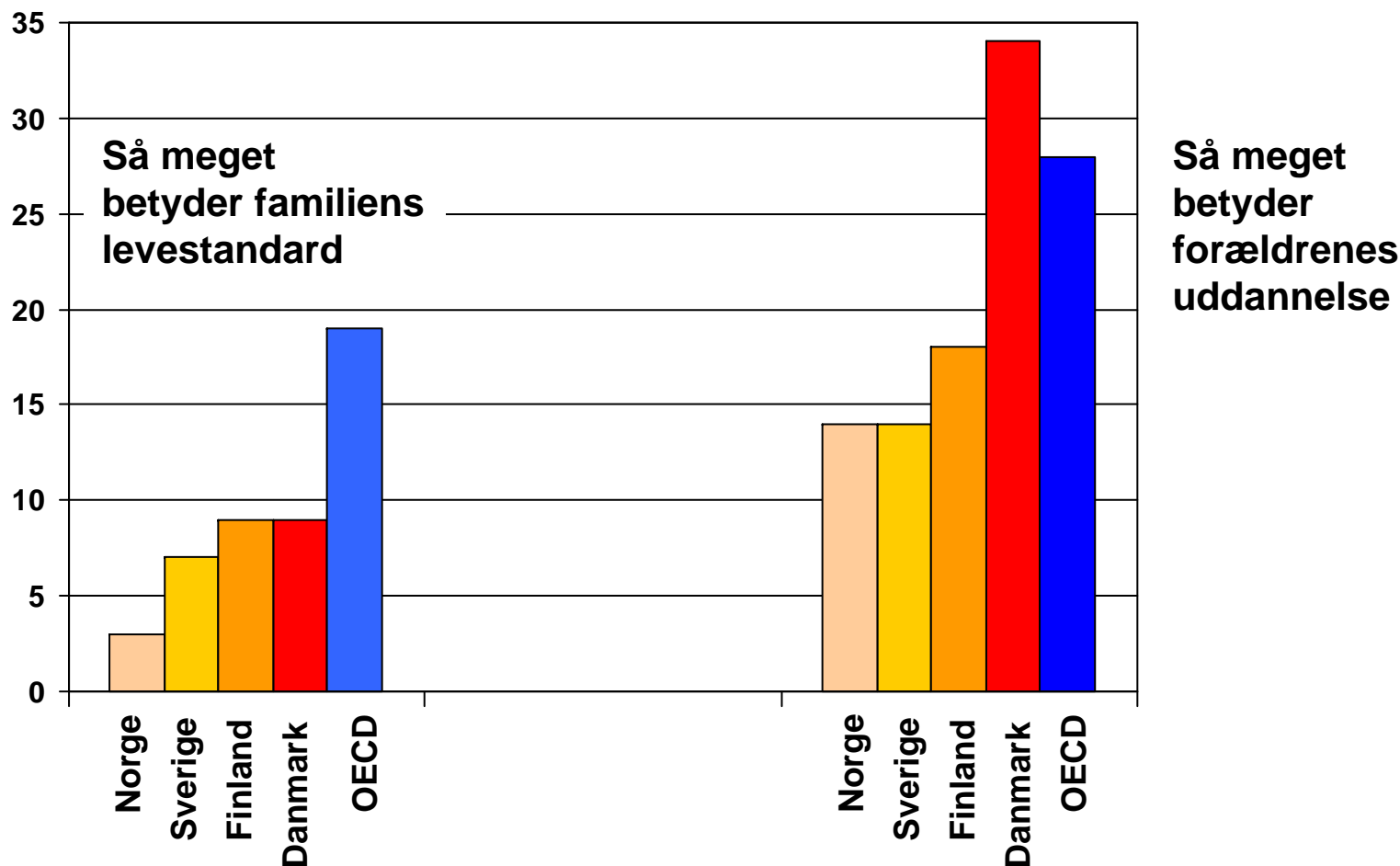

■ Indvandrerunge ■ Unge med dansk baggrund

Kilde: Rambøll /
Arbejdsmarkedsstyrelsen

Ulighed i penge og uddannelse:

Korrelation

Sammenhæng mellem læsefærdigheder og familiens økonomi / uddannelse

Kilde: Northern Lights on PISA